

GRIET OP DE BEECK

**AUKŠČIAU
NEI DEVINTAM
DANGUJ**

*keliauk toli
gerk vyną
mąstyk
juokis garsiai
nerk giliai
sugrįžk atgalios*

SPINVIS

*Galbūt, kai susivokiame trokštantys visko, mes esame grėsmin-
gai priartėję prie ribos, kai nebetrokštame nieko.*

SYLVIA PLATH

1

**KAI KURIE
ŽMONĖS NIEKO
NEUŽMIRŠTA**

EVA

Kas man dar krito į akis?

Moteris užkandinėje, įnirtingai į popierių vyniojanti krocketus ir skaičiuojanti gražą. Ji žvelgė liūdniau nei bet kas kitas. Vilkėjo rausvus marškinėlius su užrašu blizgiomis raidėmis: LOVE ME. Du žodžiai ant dviejų dailių krūtų. Dingtelėjo: mudvi viena į kitą panašios. Įsivaizdavau, kaip po naktinės pamainos ji grįžta namo, ji ir gruzdintuvės riebalų kvapas tuščiam bute. Lygiai taip ir aš netrukus patrauksiu namo, į savo tuščią butą. Tik parsinešusi gruzdintų bulvyčių ir „Meškos pėdą“* gal to ir nepajusiu. Galbūt.

Tą šiandien ir teveikiau: vaikštinėjau po miestą ir žvalgiausi, sėdėjau ir klausiausi. Nes būdamas vienas tik tai ir darai. Mąščiau. Visi man sako, kad per daug mąstau. Šitai paveldima, niekur nuo to nepabėgsi.

Dar į akis krito mažas berniukas, kuris mokėsi važiuoti dviračiu. Gal kokį dešimtį sykių jis dribo ant grindinio, kol galiausiai vienuoliktą, prikandęs lūpą, šiaip ne taip išlaikydamas

* Greitojo maisto užkandinės patiekalo (iš maltos mėsos) pavadinimas.
(Čia ir toliau pastabos vertėjos.)

pusiausvyrą, numynė beveik penkis metrus ir vėl nuvirto, o tada labai rimtai tarė: „Matai, aš galiu, ar dabar eisime gerti šokoladinio pieno?“ Būtumėte matę jo tėčio išraišką! Kokia aš kvaiša, kad nuo to taip susileidžiu.

Moteris, arti penkiasdešimties, besišnekučiuojanti su bičiule. Abi superblondinės. Ryškūs lūpų dažai. Tarsi kiekviena diena būtų šventė. Jos gurkšnojo kavą, sausainiukų prie kavos nepalietė. Linksminosi iš širdies. Atrodė, viskas liejasi savaiame. Ir tada išgirdau, kaip viena prunkšdama sako kitai: „Nežinau, kaip tu, bet *I am seriously underfucked**.“ Žagsėdama dar pridūrė šiuos žodžius išgirdusi viename filme ir pagalvojusi: verta įsiminti, tikrai kur nors pritaikysianti. Iš pokalbio neįstengiau nuspėti, ar ji turi draugą. Juo labiau ar šis juokas tebuvo juokas pro ašaras.

Senas vyras gyvybingu žvilgsniu, televizijoje pasakojantis apie savo gyvenimą ir savo meną. Ir apie savo asistentę. Ji esanti jo džiaugsmas. Jis spinduliavo visa savo esybe. „Turbūt netgi daugiau nei džiaugsmas.“ Tačiau kitais žodžiais jis nedrįstų apibūdinti, pridūrė. Nepasakė kodėl. Susimąščiau, ar žodžių nutylėjimas irgi apibūdina jausmus.

Aš vieniša, bet toli gražu dar ne viskas prarasta. Kartais šiuos žodžius sau ištariu balsu. Dažniausiai pavyksta iš to pasijuokti.

Man trisdešimt šešeri. Nebejauna, bet ir ne sena. Puikiai moku vaipytis pagal muziką automobilyje ir vaikščioti su

* Citata iš filmo „Bastūnas, siuvėjas, kareivis, šnipas“ (2011).

aukštakulniais, gaminti daugiaryžį ir myliu gyvūnelius. O štai tinkamai gyventi dar neišmokau, nors apsimesti pavyksta gana šauniai. Manau, čia tik pradžia. Juk gebu paslaugiai kitiems išaiškinti, kaip derėtų gyventi, ir, mano nuostabai, į mano žodžius, regis, kartais įsiklausoma.

Kas man dar krito į akis? Jaunuolis, kuriam ant viršutinės lūpos ryškėjo lyg ūseliai, lyg pūkeliai. Vis lietė juos pirštais, tikriausiai didžiuodamasis, o gal gėdydamasis. Jis mano mėgstamiausiam knygyne apžiūrinėjo mano mėgstamiausio rašytojo romanus. Dvejodamas išsitraukė vieną. „Pirk, – patariau. – Šitas fantastiškas.“ Jis pažvelgė į mane, tarsi būčiau pasipiršusi, išgąsdintas jam brukamo intymumo. Tylėdamas padėjo knygą atgal. „Pabaigoje ji miršta, tad dabar tau nebereikės jos skaityti.“ Vos tai ištarusi, ėmiau gailėtis.

Ir dar mergaitė, per jauna, kad laikytum suaugusia, gerokai jaunesnė už savo išrinktąjį, trečią dešimtį įpusėjusį jaunuolį išdailinta barzda. Stebėjau juos grįždama namo. Tvirtai spausdamas ją glėbyje, jis pabrėžtinai vaidino kietą. O ji, neapsispręsdama, kur dėti rankas, atrodė bejėgiškai. Jie neseniai pažįstami, spėjau. O gal čia buvo atspindys. Sugražinęs mane į tą vasarą, kai buvau penkiolikos. Tuomet buvau apsisprendusi, kad jau laikas.

Tiesą sakant, iki tol nesilankydavau diskotekose. Bet nuostatos trukdo judėti į priekį. Taip atsidūriau ten, šalia šokių aikštelės. Buvo karšta ir, sakyčiau, mažokai prietemos. Stovėjau ten, draskoma ryžto ir troškimo dingti. Nesilioviau šypsotis, bent tiek gerai. Nė nepastebėjau, kada šalia manęs atsirado

jaunuolis. Pagal šešiolikmečių skalę buvo idealiausias „boi-friendo“ įsikūnijimas: gal dvidešimties, kampuotas veidas, įdegęs, raumeningas kūnas, madingai apsirengęs. Prisistatė: Francis.

„Šią vasarą dirbu gelbėtoju Nivporte“, – iš karto tėsikė švieta-lą: gelbėtojų reitingai vasaros meilės nuotykių hierarchijoje buvo itin aukšti. Praradau žadą. Nė sapnuoti buvau nesapnavusi, kad tą vakarą išeisiu su kuo nors susikibusi rankomis, ir štai čia stovėjo jaunas dievaitis, šitas dangaus atsiųstas Adonis, kuris mane tarsi tikroje pasakoje žadėjo apdovanoti ne-įtikėtinu prisiminimu apie pirmąjį bučinį liežuviu. „Ką veiki laisvalaikiu?“ Ant jo smakro kybojo truputis seilių. Čia jo seilės, vyliausi, bet nebuvo visiškai tikra. Jos galėjo būti ir kokios mergaitės, kuriai prieš valandžiukę jis buvo uždavęs tokį pat klausimą. Spoksodama į šį pernelyg buitiską jo grožio nuvainikavimą, leptelėjau visiškai nevykusiai, bet neme-luodama: „Skaitau ir skambinu.“ Jis išsuokė: „Vinguriuojantis sūkuriuojantis vandens padarėlis“*, tarsi šie keturi atmintinai išmokti Gezelės meilės lyrikos žodžiai turėtų man padaryti išpūdį. Ar aš norinti su juo pasivaikščioti prie vandens, paklausė. Netrukus jauėjau, apkabinta, palei bangų mūšą. „Ar tu čia apsistojusi?“ Mano tėvai buvo išsinuomoję butą. Jis pageidavo jį pamatyti. Galiausiai mums atsidūrus ten, atmetęs tolesnius bandymus susipažinti, jis puolė manęs bučiuoti. Bučiavo tik jis, toks būtų tikslus apibūdinimas. Buvau nepatyrusi ir nesipriešinau, jis nesivaržydamas laižė mane ir kandžiojosi. Žaibiškai kaišiojo didžiulį liežuvį pirmyn atgal

* Flamanų poeto Guido Gezelle (1830–1899) eilėraščio „Het Schrijverke“ („Sukutis“) pirmoji eilutė.

nesiliaudamas. Tikriausiai buvo pats prasčiausias bučiuotojas visame Nivporte ir jo apylinkėse. Tik iš kur tada galėjau žinoti. Visiškai suglumusi, leidau jam veikti. Juk mažų mažiausiai dabar turėjau išrinktąjį, todėl galėjau šį tą paaukoti. Paskui jis ėmėsi mano kelnių: atlaisvino diržą, atsagstė sagas ir staiga be jokios įžangos sukišo ranką vidun. Greičiau iš išgąščio, nei laikydamosi kokių nors nuostatų, atstūmiau jį. Klestelėjęs ant kėdės priešais, jis užsidegė cigaretę: „Man visada pavykdavo, todėl ir renkuosi negražias mergaites. Paprastai jos lengviau prieinamos, bet šįkart būsiu prašovęs pro šalį.“ Nesiteikiau jam atsakyti, nors tai nebūdinga mano prigimčiai. Bet kai rugsėjį klasės draugės pasidomėjo, ką veikiau vasarą, pasakiau: „Beveik visą laiką leidau su savo mylimuoju Franciu, gelbėtoju.“

Manau, turiu talentą mylėti. Kad ir kaip kvailai skambėtų, nesiliauju taip tvirtinusi.

Su Franku drauge praleidome aštuonerius metus ir septynis mėnesius. Visai nelauktai prieš mėnesį išvystu jį stoties laukiamajame, betyrinėjantį išvykimo tvarkaraštį. Metai bėga, o niekas nesikeičia. Išblyškęs, kiek užsisvajojęs. Nuolat skubančio žmogaus laikysena, tarsi kur nors vėluotų, dėl to ir vaikšto negrakščiai: visa jo esybė vos juntamai tirta ir trūkčioja.

Akimirksnį pasvarsčiusi, žengiu prie jo. Jis mane pastebi, nusišypso ir laiko apglėbęs ilgiau nei paprasti bičiuliai. Man nejauku. Tikriausiai erzina jo kvapas, kadaise buvęs toks artimas, o dabar atstumiantis.

Jau lengviau kalbėtis. Aš uždavinėju klausimus. Kai kurie elgesio modeliai nekinta. Jis atsakinėja. Išsamiai. Kaip jam

puikiai einasi: pasiekimai darbe, įsigijo namą išskirtinėje vietoje, iki šiol palaiko glaudžius santykius su geriausiu draugu. Kaip gerai pažįstu šitą vyrą. Jis nejučiomis pasičiupinėja barzdą, du sykius timpteli žemyn megztinį. Ne šiaip žvelgia į mane, o tiria žvilgsnį. Jaučiu: jo pasakojime trūksta nuoseklumo. O gal taip tik noriu manyti. Ir staiga iššauna: „O kodėl mums čia pat nesėdus į traukinį ir nepatraukus kad ir į kokį Lokereną.“ Paprastai aš linkusi pritarti blogoms idėjoms. Nusikvatojau. Į traukinį nesėdau.

Man trisdešimt šešeri. Abejoju, ar žmonės pasimoko. Kartais atrodo, kad aš vis daužau savo kvailą galvą į tą pačią sieną. O kartais atrodo kitaip. Tai vadinama gyventi viltimi.